

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb

ODBOR REGULÁCIE POŠTOVÝCH SLUŽIEB

Stále pracovisko pre oblasť poštových služieb

Ulica 1. mája 16, 010 01 Žilina

č. 174/ORPS/2018 - 954

PREDBEŽNÉ ČISTÉ NÁKLADY UNIVERZÁLNEJ SLUŽBY ZA ROK 2018

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor regulácie poštových služieb (ďalej len „úrad“), ako príslušný orgán štátnej správy v oblasti poštových služieb podľa § 2 ods. 1 zákona č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení s ustanovením § 12 písm. b) a podľa § 57 odsek 1, odsek 3 a odsek 4 zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poštových službách“) v spojení s § 2 a § 3 vyhlášky úradu č. 63/2012 Z. z. o spôsobe výpočtu a náhrade čistých nákladov univerzálnej služby (ďalej len „vyhláška“),

určuje predbežné čisté náklady univerzálnej služby za rok 2018 v sume

11 017 878,- eur

/slovom: jedenásť miliónov sedemnást'tisíc osemstosedemdesiatosem eur/.

Odôvodnenie

Slovenská pošta, a.s., so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, IČO: 36 631 124 (ďalej len „SP, a.s.“) bola v roku 2018 poskytovateľom univerzálnej služby na základe udelenej Poštovej licencie č. 815/001/2012 zo dňa 15. augusta 2012 na poskytovanie univerzálnej služby a vykonávanie poštového platobného styku v platnom znení, ktorá jej bola udelená podľa § 45 ods. 7 v spojení s § 47 ods. 4 zákona o poštových službách s platnosťou od 1. januára 2013 do 31. decembra 2022.

Podľa § 57 ods. 2 zákona o poštových službách predložila SP, a.s., dňa 30.8.2018 úradu vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby a celkových nákladov za obdobie prvých šiestich mesiacov kalendárneho roka 2018 (od 1.1.2018 do 30.6.2018) na tlačive podľa § 4 vyhlášky spolu s prílohami, evidované pod č. 174/ORPS/2018-738.

SP, a.s., predložila vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za I. polrok roka 2018 (ďalej len „vyčíslenie ČN“) a vyčíslenie celkových nákladov za I. polrok roka 2018 nasledovne:

Suma v eurách:

Čisté náklady univerzálnej služby za I. polrok 2018	9 655 112
Trhová výhoda	-161 715
Celkové náklady za I. polrok 2018	156 000 561
Celkový výsledok hospodárenia za I. polrok 2018 (EAT)	-2 401 405

K vyčísleniu ČN boli v elektronickej podobe (CD nosič) a v tlačenej forme v tých prípadoch, kde to bolo technicky možné vzhľadom na objem dát, predložené tieto prílohy:

- = Popis Komerčného scenára poskytovania univerzálnej poštovej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej poštovej služby za rok 2018 (PWC)
- = Vyčíslenie nákladov za rok 2018 spolu s prílohami vyhlášky (7 príloh)
- = 14 príloh Komerčného scenára preukazujúcich vyčíslenie jednotlivých častí ČN:
 - Prehľad o doručovaní polrok 2018
 - Geografické členenie triedenia zásielok
 - Úspora nákladov na HSS Zvolen
 - Úspora nákladov v sieti HPS, RPS, OPS 2018
 - Preferencia v zákazníckom správaní pri frekvencii doručovania
 - Externý prieskum GfK z roku 2014
 - Prevodový mostík nákladov a výnosov polrok 2018
 - Presun nákladov neprevádzkovaných pôšt
 - Výnosy polrok 2018 a výnosy - terminálne odmeny
 - Správna réžia polrok 2018
 - Vyčíslenie nehmotnej výhody DPH polrok 2018
 - Vyčíslenie výhody marketingový efekt a filatelia polrok 2018
 - Výpočet nákladovej efektívnosti
 - Detail poklesu stavu investičného majetku na neprevádzkovaných poštách
- = 8 príloh k výpočtu ČN na základe požiadavky úradu listom č. 97/ORPS/2018-296 zo dňa 19.3.2018:
 - Správa o výsledku hospodárenia SP, a.s., za polrok 2018
 - Obraty účtov podľa hlavnej knihy za polrok 2018
 - Polročný výkaz o Oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností za polrok 2018
 - Výkaz ekonomicky neoprávnených nákladov za polrok 2018
 - Obrat z poskytovania univerzálnej služby
 - Priemerný prepočítaný počet zamestnancov
 - Priemerná celková cena práce vodičov
 - Náklady prepravy

SP, a.s., použila pre výpočet čistých nákladov univerzálnej služby metódu „Commercial Approach“, ktorá je založená na porovnaní aktuálnych výnosov a nákladov SP, a.s., a výnosov a nákladov toho istého podniku bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Stanovenie porovnateľných dát predpokladá vypracovanie reálneho, konkurencieschopného a komerčne najvýhodnejšieho modelu (tzv. „komerčného scenára“), ku ktorému by SP, a. s., pravdepodobne pristúpila, ak by nemala povinnosť univerzálnej služby.

Pri metóde „Commercial Approach“ sa vychádza z nasledovných štyroch krokov:

1. krok: Identifikácia hypotetického správania poskytovateľa univerzálnej služby, ak by nemal povinnosť univerzálnej služby,
2. krok: Kalkulácia nákladov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,
3. krok: Kalkulácia výnosov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,
4. krok: Kalkulácia čistých nákladov univerzálnej služby na základe porovnania výnosov a nákladov dosahovaných poskytovateľom univerzálnej služby v podmienkach bez povinnosti univerzálnej služby.

Na základe ohodnotenia prvkov komerčného scenára sa vypočíta výsledok hospodárenia, ktorý by SP, a.s., dosiahla ako podnik bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Porovnaním hospodárskych výsledkov podniku s povinnosťou univerzálnej služby a toho istého podniku bez povinnosti univerzálnej služby sa vykalkulujú čisté náklady. Následne sa tento výsledok upraví ešte o primeraný zisk, trhové a nehmotné výhody a nákladovú neefektívnosť.

Pre účely modelovania zmien nákladov v komerčnom scenári k 30.6.2018 boli celkové náklady SP, a.s., rozdelené na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie do nasledovných kategórií: náklady podacej časti pôšt, náklady na doručovanie, náklady na prepravu a triedenie, náklady na správnu réžiu, ostatné náklady, daň z príjmov a ekonomicky neoprávnené náklady.

Pre účely modelovania zmien výnosov v komerčnom scenári boli celkové výnosy SP, a.s., za prvý polrok 2018 na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie rozdelené do nasledovných kategórií: listové zásielky, balíky, expresné služby, poštový platobný styk, SIPO, dôchodky a sociálne dávky, služby pre Poštovú banku, reklamné adresované zásielky, periodické zásielky, letáky a ostatné výnosy. Dopady komerčného scenára na výnosy boli kalkulované na úrovni celej SP, a.s., a to využitím údajov z účtovníctva celej SP, a.s., ako aj jednotlivých pôšt neprevádzkovaných v komerčnom scenári.

Pre výpočet primeraného zisku bola použitá metóda WACC (metóda váženého priemeru nákladov na kapitál). Výška primeraného zisku bola stanovená použitím pomernej časti priemerných nákladov kapitálu WACC, t.j. ako rozdiel medzi nákladmi na financovanie cudzieho a vlastného kapitálu podniku s povinnosťou univerzálnej služby a bez povinnosti univerzálnej služby.

Pre stanovenie nákladovej neefektívnosti bola použitá metóda založená na historickom porovnaní miery produktivity tzv. „Method of Historical Comparison – Total Productivity Factor“. Aplikácia stanovenej miery neefektívnosti do výpočtu bola uskutočnená metódou ex-post (tzv. „ex-post efficiency adjustment“), t.j. celkové čisté náklady, kvantifikované na základe aktuálnych účtovných dát, boli po ukončení všetkých výpočtov upravené o stanovené percento neefektívnosti. Miera nákladovej efektívnosti je chápaná ako schopnosť podniku reagovať v čase na meniace sa trhové podmienky. Teda ak podnik pracuje na hranici maximálnej efektívnosti, miera poklesu nákladov by sa mala rovnať miere poklesu počtu podávaných zásielok.

Pre zistenie výsledkov hospodárenia z univerzálnej služby boli použité údaje z oddeleného účtovníctva, vedeného na základe metódy ABC (Activity Based Costing).

Komerčný scenár vychádzal z alternovania a definovania nasledovných parametrov univerzálnej služby:

- geografické pokrytie územia doručovaním,
- poštová sieť,
- cenotvorba,
- produktové portfólio a kvalita služby a
- frekvencia doručovania.

Geografické pokrytie územia doručovaním

Komerčný scenár predpokladá, že podnik bez povinnosti univerzálnej služby by si zachoval súčasný rozsah geografického pokrytia územia doručovaním.

Poštová sieť:

SP, a.s., ako poskytovateľ univerzálnej služby je povinná dodržiavať Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby určené úradom, zverejnené vo Vestníku Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, čiastka 3 zo dňa 30.3.2012 pod č. j. 240/001/2012 v platnom znení a na webovom sídle úradu www.teleoff.gov.sk, ktoré okrem iného stanovujú povinnosť zabezpečiť územnú a časovú dostupnosť pobočiek, čím ostávajú v prevádzke aj ekonomicky nerentabilné pošty. V komerčnom scenári bolo z celkového súčasného počtu 1 582 pôšt, 73 poštových stredísk a 5 pojazdných pôšt, identifikovaných 830 pôšt, ktoré musia byť prevádzkované ako povinné a z nich následne, po zohľadnení ekonomických kritérií a nevýznamnej strategickej povahy, 506 pôšt, ktoré by ako podnik bez povinnosti univerzálnej služby SP, a.s., neprevádzkovala.

Cenotvorba:

Komerčný scenár predpokladá, že SP, a.s., by bez povinnosti univerzálnej služby pristúpila iba k spoplatneniu slepeckých zásielok, čo by sa odzrkadlilo v náraste výnosov.

Produktové portfólio a kvalita služby:

SP, a.s., by znížením frekvencie doručovania v komerčnom scenári nebola schopná dodržať normy kvality na celom geografickom území Slovenskej republiky stanovené Požiadavkami na kvalitu pre zásielky s lehotou prepravy D+1. Uvedená zmena v rámci komerčného scenára vychádza z predpokladu zníženia frekvencie doručovania v rajónoch s prevažujúcou pochôdzkou zo súčasne platného systému (každý pracovný deň) na 6 z 10 pracovných dní. V týchto oblastiach by SP, a.s., nedokázala garantovať doručenie zásielky adresátovi najneskôr nasledujúci pracovný deň. Zmeny by sa čiastočne dotkli štruktúry produktu list 1. triedy a poštového poukazu na adresu 1. triedy (zníženie kvality, nedodržanie lehoty D+1).

Frekvencia doručovania:

Podnik bez povinnosti univerzálnej služby by znížil frekvenciu doručovania vo vybraných oblastiach a to tak, že v doručovacích rajónoch, kde pochôdzka predstavuje viac ako 50 % časového fondu doručovateľa, by boli zásielky doručované počas troch pracovných dní z piatich. V komerčnom scenári bolo takto identifikovaných 1 954 rajónov so zníženou frekvenciou doručovania a 2 385 rajónov bez zmien v doručovaní. Uvedené zmeny v komerčnom scenári by boli sprevádzané nasledovnými zmenami:

- Zmena v systéme doručovania doručovateľmi a v súvisiacich nákladoch,
- Zmena v štruktúre a výške výnosov,
- Zmena v systéme motorizovaného doručovania a v súvisiacich nákladoch,
- Zmena v správnej réžii a v súvisiacich nákladoch.

Rozšírením motorizovaného doručovania a zmenami v prepravnej sieti by sa dosiahla úspora v najazdených km za rok a zároveň boli identifikované možnosti optimalizácie triedenia zásielok zmenou charakteru triediaceho strediska vo Zvolene.

V textovom dokumente „Opis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za polrok 2018“ na strane 3 bolo spresnené poskytovateľom univerzálnej služby sumárne vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za prvý polrok 2018, vrátane zohľadnenia trhových a nehmotných výhod a primeraného zisku s rozčlenením údajov pre poskytovateľa univerzálnej služby s povinnosťou univerzálnej služby a pre toho istého poskytovateľa univerzálnej služby, ak by univerzálnu službu neposkytoval, v súlade s ustanovením § 56 ods. 2 zákona o poštových službách nasledovne:

v eurách:

	SP, a.s., s povinnosťou univerzálnej služby	SP, a.s., bez povinnosti univerzálnej služby	Čisté náklady za 1. polrok 2018
Výnosy	153 598 898	150 069 397	-
Náklady	156 000 561	142 701 900	-
Výsledok hospodárenia (EAT)	(2 401 662)	7 367 497	9 769 159
Primeraný zisk	-	-	548 248
Trhové a nehmotné výhody	-	-	(161 715)
Úprava o neefektívnosť	-	-	(500 581)
Čisté náklady	-	-	9 655 112

Podľa § 57 ods. 3 zákona o poštových službách úrad do 90 dní odo dňa doručenia vyčíslenia podľa odseku 2 určí predbežné čisté náklady univerzálnej služby za kalendárny rok, za ktorého prvých šesť mesiacov bolo predložené vyčíslenie podľa odseku 2 a tie zverejní vo vestníku.

Podľa § 57 ods. 4 zákona o poštových službách je úrad oprávnený na účely posúdenia a určenia predbežných čistých nákladov univerzálnej služby overovať a kontrolovať podklady na výpočet predbežných čistých nákladov univerzálnej služby sám alebo prostredníctvom ním poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby, ako aj nahliadať do účtovných kníh a záznamov poskytovateľa univerzálnej služby. V súlade s týmito ustanoveniami boli predložené údaje na účely posúdenia a určenia predbežných čistých nákladov univerzálnej služby overované a kontrolované prostredníctvom poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby vybranej procesom verejného obstarávania – Ernst&Young, spol. s r.o., so sídlom Žižkova 9, 811 02 Bratislava, (ďalej len „audítora“).

Pri overovaní výpočtu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby boli skontrolované a posúdené nasledovné údaje a informácie:

1. Komerčný scenár Poskytovateľa univerzálnej služby v zmysle vyhlášky príloha 2 bod 4, t.j. dokument s názvom „Opis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za polrok 2018“;
2. Tabuľky detailných údajov k vyčísleniu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 1. polrok 2018 podľa prílohy č. 4 vyhlášky vyplnené poskytovateľom univerzálnej služby;
3. Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby platné v roku 2018;
4. Obrátová predvaha poskytovateľa univerzálnej služby k 30.6. 2018;
5. Zoznam ekonomicky neoprávnených nákladov poskytovateľa UNS za 1. polrok 2018;
6. Výkaz o oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností OdÚč 1 - 02 za 1. polrok 2018;

V rámci uvedenej činnosti bol vykonaný audit zameraný najmä na:

- overenie súladu údajov v podkladoch pre výpočet predbežných čistých nákladov podľa vyhlášky,
- posúdenie reálnosti a objektívnosti vypracovaného komerčného scenára, najmä schopnosti podniku poskytovať naďalej poštové služby a iné komerčné služby podľa uzatvorených zmlúv,
- zohľadnenie prvkov povinnosti univerzálnej služby uložených v Požiadavkách na kvalitu univerzálnej služby vo výpočte, posúdenie rozsahu Požiadaviek na kvalitu, ich náročnosti a vplyvu na záťaž poskytovateľa UNS a výšku čistých nákladov,
- zohľadnenie vplyvu komerčného scenára na výnosy,
- overenie transparentnosti výpočtu predbežných čistých nákladov s prípadným detailnejším zameraním na jednotlivé prvky podľa pokynov úradu,
- identifikáciu a ohodnotenie neefektívne vynaložených nákladov a ich vylúčenie z výpočtu,
- overenie správnosti výpočtu trhových hmotných a nehmotných výhod z poskytovania univerzálnej služby a zohľadnenie využívania poštovej siete aj na iné poštové a nepoštové služby,
- overenie správnosti výpočtu a posúdenie výšky primeraného zisku,
- posúdenie neprimeranej finančnej záťaže predbežných čistých nákladov za rok 2018,
- overenie, či predbežné čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to tak priame náklady, ako aj nepriame náklady poskytovateľa univerzálnej služby, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
- vyhodnotenie úrovne využívania univerzálnej služby, jej vývoj a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa, vyhodnotenie celkového výsledku hospodárenia a výsledku

- hospodárenia dosahovaného z univerzálnej služby a pomeru medzi predbežnými čistými nákladmi a celkovými výnosmi z univerzálnej služby a
- overenie, či uplatnený postup výpočtu čistých nákladov nepodporuje vznik krížového financovania iných komerčných služieb v prípade kompenzácie čistých nákladov z kompenzačného fondu a neznamená nadmernú náhradu čistých nákladov.

Po posúdení doručeného vyčíslenia ČN poskytovateľom univerzálnej služby, vrátane podkladov a príloh, pristúpil úrad k overeniu správnosti výpočtu predbežných čistých nákladov za rok 2018 v spolupráci s audítorom. Vzhľadom k tomu, že niektoré predložené údaje a postupy výpočtu boli nedostatočne zdôvodnené, úrad, na základe odporúčaní audítora, žiadal o doplňujúce informácie a vysvetlenia. Pre rýchlu výmenu informácií bola dohodnutá e-mailová komunikácia medzi audítorom, úradom a SP, a.s. Úrad vyžiadal od SP, a.s., nasledovné informácie:

E-mailom zo dňa 4.9.2018:

- analýzu preukazujúcu možnosti výberu iných konkurenčných bánk zákazníkom po zrušení jednotlivých stratových pôšt v zmysle komerčného scenára,
- informácie k variabilným a fixným nákladom motorových vozidiel v prepravnej sieti a prepočet úspory nákladov prepravy.

SP, a.s. zaslala odpoveď spolu so stanoviskom a doplnením údajov e-mailom dňa 11.9.2018.

E-mailom zo dňa 6.9.2018:

- vysvetlenie položiek a súm nákladov a výnosov za ostatné poštové služby v tuzemskom styku,
- doplnenie výšky ekonomicky neoprávnených nákladov zahrnutých do položky ostatné nepoštové služby spolu.

SP, a.s. zaslala odpoveď spolu s doplnenými údajmi e-mailom dňa 11.9.2018.

E-mailom zo dňa 7.9.2018:

- vysvetlenie rozdielu medzi hodnotou výnosov univerzálnej služby podľa mostíka výnosov a komerčným scenárom.

SP, a.s. zaslala odpoveď e-mailom dňa 11.9.2018.

E-mailom zo dňa 10.9.2018:

- doplnenie údajov k výpadku výnosov listu 1. triedy a 2. triedy a balíkov po zmene adresy pošty, vyčíslený rovnakou metodikou, ako bola použitá pre vyčíslenie výpadku výnosov z poštového platobného styku a zo služieb pre Poštovú banku, a.s.,
- doplnenie čísla účtu hlavnej knihy, na ktorý sa účtujú výnosy produktu „P.O.Box (dodaj)/mesiac“,
- opätovné doplnenie informácie k ekonomicky neoprávneným nákladom a sumu priradených výnosov k položke „ostatné výnosy nepodliehajúce regulácii“ za 1. polrok 2018,
- rozpis výnosov, pri ktorých sa predpokladá 100 %-ný presun na nastávajúce pošty, osobitne každý druh výnosu,
- rozdiel v hodnote nákladov podaja vyčíslený podľa mostíka nákladov a podľa komerčného scenára.

SP, a.s. zaslala odpoveď spolu s vysvetlením a doplnením údajov e-mailom dňa 11.9.2018, s výnimkou vyčíslenia výpadku výnosov listov a balíkov po zmene adresy pošty.

E-mailom zo dňa 13.9.2018:

- doplnenie informácie, resp. rozpis sumy ostatných výnosov nepodliehajúcich regulácii,
- vysvetlenie rozdielu medzi hodnotou výnosov univerzálnej služby podľa mostíka výnosov a podľa komerčného scenára,
- zosúladenie údajov pri troch typoch vozidiel v rámci nákladov prepravy.

SP, a.s. zaslala odpoveď spolu s vysvetlením e-mailom dňa 2.10.2018.

E-mailom zo dňa 17.9.2018:

- vysvetlenie rozdielu medzi stavom nákladov správnej réžie podľa časti 2.1.1. komerčného scenára a podľa prílohy 10,
- zdôvodnenie úspory nákladov správnej réžie a preukázanie zníženia nákladov na dotknutých IT majetkoch.

SP, a.s. zaslala odpoveď spolu s doplnením údajov e-mailom dňa 5.10.2018.

Za účelom vysvetlenia niektorých stanovísk SP, a.s. a úprav vedúcich k zníženiu predbežných čistých nákladov za rok 2018 zo strany audítora a úradu, sa dňa 24.09.2018 uskutočnilo pracovné stretnutie za účasti zástupcov úradu, SP, a.s., audítora a spoločnosti PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o., ktorá na základe zmluvy realizovala vyčíslenie pre SP, a.s. Na stretnutí boli prerokované všetky dovtedy známe zistenia audítora vedúce k úprave čistých nákladov, stanoviská SP a doplnené údaje s nasledovným výsledkom:

- SP, a.s., pošle ešte presnú analýzu k zvýšeniu výpadku výnosov za doporučené listy,
- k výpadku výnosov za poštový platobný styk, Poštovú banku, a.s., a pokladničný výkaz sa SP, a.s., pokúsi vypracovať analýzu na základe výsledkov pôšt, ktoré boli dočasne uzatvorené,
- k presunu nákladov na pošty Partner a ďalšie neprevádzkované pošty v komerčnom scenári pošle SP, a.s., stanovisko spolu s prepočtom,
- k úspore osobných nákladov v triedení na OSS Zvolen SP, a.s., pošle v tabuľke požadované doplňujúce údaje,
- k úspore nákladov správnej réžie a ApoNet zašle SP, a.s., prepočet a stanovisko.

SP, a.s., zaslala vyššie dohodnuté podklady e-mailom dňa 2.10.2018 a e-mailom dňa 5.10.2018 zaslala ďalšie doplňujúce stanovisko k úspore režijných nákladov.

Zo strany audítora a úradu boli akceptované vysvetlenia SP, a.s., k nezrovnalosti v počte km a vozidiel oblastnej prepravnej siete, k výpočtu úspory osobných nákladov v triedení na HSS Zvolen a čiastočne boli akceptované stanoviská k presunu nákladov z neprevádzkovaných pôšt na pošty Partner a ostatné prevádzkované pošty, k úspore ostatných nákladov správnej réžie a ApoNet. Úrad naopak neakceptoval vyčíslenie výpadku výnosov v komerčnom scenári za doporučené listy, za poštový platobný styk, za služby pre Poštovú banku, a.s., za pokladničný výkaz, ďalej vyčíslenie úspory osobných nákladov doručovateľov s prekročením ustanoveného denného limitu pracovného času, úspory osobných nákladov správnej réžie a neefektívne vynaložených nákladov.

Na základe všetkých dostupných údajov, po posúdení komerčného scenára a postupov pri výpočte, ako aj odporúčaní uvedených v záverečnej správe audítora, pristúpil úrad k úprave nesprávnych, resp. nedostatočne zdôvodnených výpočtov a k vyčísleniu predbežných čistých nákladov za prvý polrok 2018.

Súhrn úprav, ktorý zahŕňa údaje o znížení sumy predložených predbežných čistých nákladov je uvedený v nasledovnom prehľade:

	Suma v eurách:	Typ nedostatku
1.	409 097	Nesúlady úspory nákladov podaja medzi komerčným scenárom a tab. č. 1 Vyhlášky v časti odpisy neprevádzkovaných pôšt
2.	- 301 281	Zvýšenie výpadku výnosov v komerčnom scenári v dôsledku presunu zákazníkov z doporučených listov 1. triedy do listu 2. triedy
3.	- 339 954	Úprava výpadku výnosov za poštový platobný styk
4.	- 334 223	Úprava výpadku výnosov služieb pre Poštovú banku, a.s.
5.	- 21 137	Úprava výpadku výnosov za pokladničný výkaz
6.	- 375 348	Zvýšenie prenosu nákladov z neprevádzkovaných pôšt na nástupnícke pošty
7.	- 2 670	Zvýšenie prenosu nákladov na pošty Partner
8.	-123 520	Úprava miery úspory nákladov v doručovaní z dôvodu prekročenia ustanoveného denného limitu pracovného času
9.	- 218 643	Úprava činiteľov ovplyvňujúcich zmenu osobných nákladov správnej réžie
10.	- 344 627	Úprava miery úspory ostatných nákladov správnej réžie
11.	- 35 932	Úprava miery úspory nákladov na ApoNet
12.	- 897 930	Úprava neefektívne vynaložených nákladov
	- 2 586 168	Spolu úpravy predbežných čistých nákladov
	7 068 944	Upravené predbežné čisté náklady za 1. polrok 2018

K bodu 1:

Vo výpočte bola chybné zohľadnená úspora nákladov na podaciu časť prevádzkovaných pôšt z dôvodu nepresúvaných odpisov. Táto oprava údajov viedla k zvýšeniu predbežných čistých nákladov o 409 097 eur.

K bodu 2:

Prepočítaním výpadku výnosov z doporučených listov v dôsledku zmeny frekvencie doručovania bola zistená potreba zvýšenia výpadku výnosov, nakoľko výpadok výnosov z presunu zákazníkov z doporučených listov 1. triedy do listu 2. triedy nezodpovedal metodike výpočtu výpadku výnosov listu 1. triedy následkom zníženia frekvencie doručovania. V úprave bolo zohľadnené celkové zúženie trhu a presun do expresných služieb, pričom sa týka len služieb k doporučeným zásielkam, čím došlo k zvýšeniu výpadku výnosov o 301 281 eur v komerčnom scenári a k zníženiu predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 3:

Komerčný scenár uvádza výpadok výnosov pre poštový platobný styk pri zúžení poštovej siete o 5,69 % podľa vlastného výskumu na základe analýzy zmeny adresy pošty. Uvedený výskum je irelevantný pre účel určenia ČN, nakoľko presun pošty na inú adresu znamená dodržanie požiadaviek na kvalitu a nezmenenú dostupnosť pôšt, teda nedochádza ani k výpadku výnosov. Komerčný scenár však uvažuje so zrušením jednej tretiny pôšt, čím sa výrazne zhorší dostupnosť pre zákazníka a zmení sa jeho správanie. Úrad uplatnil odborný odhad pre vyčíslenie výpadku výnosov, a to 50 % výpadku zisteného prieskumom GfK, t.j. vo výške 35,44 %, čím sa výnosy v komerčnom scenári znížia o 339 954 eur, čo znamená zníženie čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 4:

Komerčný scenár uvádza výpadok výnosov zo služieb pre PB, a.s., vo výške 2,62 % na základe vlastného odhadu. Uvedený výskum je irelevantný pre účel určenia ČN z dôvodov uvedených pri úprave č. 3. Pre produkty podobné poštovému platobnému styku bolo uplatnené rovnaké percento ako pri úprave č. 3, pri ostatných produktoch bol uplatnený výpadok výnosov podľa prieskumu Actly, resp. priemerom celkového výpadku výnosov zo služieb pre Poštovú banku, a.s. Uplatnením tohto postupu sa predbežné čisté náklady znížili o sumu 334 223 eur.

K bodu 5:

Jedná sa o podobnú úpravu ako sú dve predchádzajúce. Komerčný scenár uvažuje pre výnosy za pokladničný výkaz s výpadkom 2,62%, ktorý bol zistený vlastnou analýzou na základe zmeny adresy pošty. Pokladničný výkaz považujeme za podobný produkt poštovému platobnému styku, keď zákazník prichádza na poštu s hotovosťou vyrovať svoj záväzok voči tretej strane. Preto je uplatnená úprava výnosov podobne ako v bode č. 3, čo vedie k zníženiu predbežných čistých nákladov o 21 137 eur.

K bodu 6:

Rozsah presunu nákladov z neprevádzkovaných pôšt na nástupnícke pošty v zmysle komerčného scenára nie je podložený empiricky. S cieľom posúdenia výšky presúvaných nákladov na nástupnícke pošty bola vykonaná lineárna regresia nákladov podaja pôšt s osobnými nákladmi bez doručovateľov. Na základe stanovenej závislosti nákladov podacej časti pôšt od osobných nákladov bola zistená potreba navýšiť presúvané náklady o sumu 375 348 eur, čo znamená zníženie predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 7:

Poskytovateľ univerzálnej služby dodatočnou informáciou zo dňa 2.10.2018 navýšil presunuté náklady na nástupnícke pošty Partner o 2 670 eur, čo audítor akceptoval. Navýšenie presunutých nákladov predstavuje zníženie predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 8:

V modelovanom doručovaní bolo zistených 150 doručovacích rajónov, kde potreba pracovného miesta doručovateľov v komerčnom scenári pri frekvencii doručovania 6 dní z 10 predstavuje v jednotlivých dňoch viac než maximum normovanej potreby pracovného miesta, t.j. 10,35 hod. Na zistených 150 doručovacích rajónov, sa dosahuje úspora 22,18 pracovných miest doručovateľov, čo predstavuje priemerné osobné náklady 123 520 eur a o túto sumu boli znížené predbežné čisté náklady.

K bodu 9:

Pokles režijných nákladov v komerčnom scenári (o 11,10%) je vyšší než pokles nákladov pre réžiu (o 8,22%). Takýto vzťah je nereálny a indikuje potrebu znížiť úsporu režijných nákladov. V rámci výpočtu úspory osobných nákladov správnej réžie podľa komerčného scenára bolo potrebné upraviť koeficienty úspory osobných nákladov správnej réžie. Tieto koeficienty upravil audítor na základe doplňujúcej informácie poskytovateľa univerzálnej služby poskytnutej k overeniu čistých nákladov za rok 2017 a podkladov doložených k overeniu predbežných čistých nákladov za rok 2018. Výsledný rozdiel v uznanej úspore osobných nákladov správnej réžie vo výške 218 643 eur znamená zníženie predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 10:

Jedná sa o úpravu z rovnakého dôvodu, ako je uvedené v predchádzajúcom bode. V rámci výpočtu úspory ostatných nákladov správnej réžie bolo potrebné upraviť koeficienty úspory osobných nákladov správnej réžie. Výsledný rozdiel v uznanej úspore ostatných nákladov správnej réžie vo výške 344 627 eur vedie k zníženiu predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 11:

Výpočet úspory nákladov na ApoNet v komerčnom scenári neberie do úvahy potenciálnu potrebu otvoriť nové priehradky na nástupníckych poštách a počet presunutých licencií podľa nárastu počtu zamestnancov na nástupníckych poštách. Výsledná suma rozdielu 35 932 eur predstavuje zníženie predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 12:

Poskytovateľ univerzálnej služby vyčíslil sumu neefektívne vynaložených nákladov chybne a spôsobom, ktorý sa odlišuje od predchádzajúcich období. Z posudzovania nákladovej efektívnosti bol vylúčený medzinárodný styk univerzálnej služby z dôvodu narastajúceho objemu zásielok z Čínskej ľudovej republiky. Avšak pri vyčíslení nákladov v porovnávacom roku bol započítaný aj medzinárodný styk, preto audítor vyčíslil úpravu bežným spôsobom, t.j. vrátane zásielok univerzálnej služby v medzinárodnom styku. Úpravou sa znížili predbežné čisté náklady o sumu 897 930 eur.

Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených vplyvov úrad upravil sumárne vyčíslené predbežné ČN, vrátane úpravy o neefektívnosť, ako aj údaje o nákladoch a výnosoch SP, a.s., bez povinnosti univerzálnej služby nasledovne:

v eurách:

	SP, a.s., s povinnosťou univerzálnej služby	SP, a.s., bez povinnosti univerzálnej služby	Upravené predbežné čisté náklady za 1. polrok 2018
Výnosy	153 598 898	149 072 802	-
Náklady	156 000 561	143 393 543	-
Výsledok hospodárenia	-2 401 663	5 679 259	8 080 922
Primeraný zisk	-	-	548 248
Trhové a nehmotné výhody	-	-	- 161 715
Úprava o neefektívnosť	-	-	- 1 398 511
Čisté náklady	-	-	7 068 944

Predbežné čisté náklady univerzálnej služby za prvý polrok 2018 po zohľadnení nákladovej efektívnosti a trhovej výhody predstavujú sumu **7 068 944 eur**.

Podľa § 57 ods. 1 zákona o poštových službách, ak z poskytovania univerzálnej služby v kalendárnom roku vzniknú poskytovateľovi univerzálnej služby čisté náklady univerzálnej služby, ktoré predstavujú pre poskytovateľa univerzálnej služby neprimeranú finančnú záťaž, má poskytovateľ univerzálnej služby nárok na ich náhradu z kompenzačného fondu. Neprimeranosť finančnej záťaže posudzuje úrad v konaní o určení predbežných čistých nákladov univerzálnej služby a čistých nákladov univerzálnej služby a za neprimeranú finančnú záťaž sa považuje stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu, že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal.

Posudzovanie a určenie neprimeranej finančnej záťaže

Pri posudzovaní neprimeranej finančnej záťaže úrad v súlade s ustanovením § 57 ods. 1 zákona o poštových službách zisťoval, či nastal stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu, že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal. Na účely určenia neprimeranej finančnej záťaže úrad v súlade s § 2 a podľa prílohy č. 1 vyhlášky „Posudzovanie a určenie neprimeranej finančnej záťaže“ posudzoval:

- a) či čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to priame náklady, ako aj nepriame náklady poskytovateľa, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
- b) či rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný,
- c) rozsah, v akom čisté náklady ovplyvnili rentabilitu výnosov poskytovateľa,
- d) veľkosť rozdielu medzi rentabilitou výnosov poskytovateľa a ostatných poštových podnikov,
- e) úroveň využívania univerzálnej služby, jej vývoj, výsledok hospodárenia a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa,
- f) pomer medzi čistými nákladmi a celkovými výnosmi z univerzálnej služby,
- g) trhový podiel poskytovateľa na trhu univerzálnej služby a zameniteľných poštových služieb.

K bodu a):

Úrad overil súlad údajov komerčného scenára s údajmi vykázanými v účtovných triedach 5 a 6 vo všeobecnom účtovníctve, a to bez zistenia rozdielov. Úrad upravil predbežné čisté náklady o vyššie uvedené úpravy priamych nákladov a o nesprávne vyčíslenú úsporu režijných nákladov. Z nákladov boli vylúčené ekonomicky neoprávnené náklady v sume 1 180 953 eur.

K bodu b):

Upravené predbežné čisté náklady za prvý polrok 2018 (bez zohľadnenia nehmotných výhod) sú 7 230 659 eur a nehmotné výhody sú 161 715 eur. Úrad konštatuje, že rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný.

K bodu c):

V prvom polroku 2018 bola vyčíslená hospodárska strata z univerzálnej služby - 3 955 525 eur. Pre hodnotenie rentability výnosov bol zvolený ukazovateľ prevádzkovej rentability, ktorý je považovaný za optimálny na posudzovanie primeranosti dosahovaného zisku.

Z univerzálnej služby bez kompenzácie bola v prvom polroku 2018 dosiahnutá prevádzková strata - 3 512 657 eur. Prevádzková rentabilita univerzálnej služby bez kompenzácie je vo výške - 4,27 %, po kompenzácii bude 2,27 %. Vyčíslený dopad naznačuje, že predbežné čisté náklady za prvý polrok rok 2018 predstavujú zjavnú záťaž pre poskytovateľa univerzálnej služby.

Produkty mimo univerzálnej služby sú aj bez kompenzácie mierne ziskové na úrovni prevádzkovej marže 2,73 %. SP, a.s., bez kompenzácie dosiahla za polrok 2018 prevádzkovú stratu - 1 605 176 eur a jej prevádzková rentabilita je -1,06 %. Z uvedeného vyplýva, že čisté náklady znižujú rentabilitu výnosov SP, a.s. a znamenajú pre poskytovateľa univerzálnej služby záťaž.

K bodu d):

Poštové podniky poskytujúce zameniteľné poštové služby dosiahli v prvom polroku 2018 z poskytovania poštových služieb rentabilitu výnosov od -2,09 % do 29,11 %, ich priemerná rentabilita je 13,51 %.

K bodu e):

Úrad posudzoval využívanie univerzálnej služby na poštách, ktoré je SP, a. s., povinná prevádzkovať podľa Požiadaviek na kvalitu univerzálnej služby a ktorých náklady podacej časti boli zahrnuté do výpočtu čistých nákladov. Tieto pošty sú prevádzkované z titulu zabezpečenia univerzálnej služby, avšak objemy poskytovaných produktov univerzálnej služby sú na väčšine pôšt nižšie ako objemy ostatných komerčných služieb, t.j. výnosy z univerzálnej služby nepokrývajú fixné náklady týchto pôšt. Objem najdôležitejšieho produktu univerzálnej služby (obyčajný list 1. a 2. triedy) za predchádzajúce obdobie 3 rokov klesá každoročne o 4 až 8 %. Tento pokles produkcie má významný vplyv na dosahované výnosy, výsledok hospodárenia a na celkovú hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu f):

Pomer predbežných čistých nákladov k celkovým výnosom z univerzálnej služby za prvý polrok 2018 je 8,6 % a pomer predbežných čistých nákladov k celkovým výnosom SP, a.s., je 4,6 %, čo úrad hodnotí ako jestvujúcu záťaž pre poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu g):

Podiel poskytovateľa univerzálnej služby na trhu univerzálnej služby a zameniteľných služieb je 99,88 % a podnikov poskytujúcich zameniteľné poštové služby je 0,12 %.

Úroveň využívania poštových služieb a najmä univerzálnej služby, je jedným z rozhodujúcich ukazovateľov, ktoré majú do budúcnosti dopad na náklady SP, a.s., ako poskytovateľa univerzálnej služby a to tým, že pri trvalom poklese objemu zásielok dochádza k znižovaniu výnosov z univerzálnej služby, pričom fixné náklady nie je možné znižovať rovnakým tempom. Táto skutočnosť je jedným z potenciálnych faktorov, ktoré zvyšujú úroveň neprimeranej finančnej záťaže pre SP, a. s., ako poskytovateľa univerzálnej služby.

Úrad vyhodnotil uvedené ukazovatele, postavenie SP, a.s., ako aj poštových podnikov poskytujúcich zameniteľné poštové služby, ktoré prispievajú do kompenzačného fondu a pristúpil k určeniu neprimeranej finančnej záťaže. Úrad považuje za opodstatnené, že časť z čistých nákladov bude znášať aj poskytovateľ univerzálnej služby. Za primeranú záťaž považuje 1 % z celkových nákladov SP, a.s.

Podľa § 57 ods. 3 zákona o poštových službách sa predbežné čisté náklady univerzálnej služby určujú za kalendárny rok, za ktorého prvých šesť mesiacov bolo predložené vyčíslenie. Úrad na základe predpokladaných čistých nákladov 1. polroku 2018 vyčíslil predbežné čisté náklady za rok 2018.

Výsledné určenie predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2018 je uvedené v nasledovnom prehľade:

Posudzované obdobie	Suma v eurách:	
	1. polrok 2018	rok 2018
Predbežné čisté náklady univerzálnej služby	7 068 944	14 137 888
1 % z celkových nákladov SP, a.s.	1 560 005	3 120 010
Neprimeraná finančná záťaž	5 508 939	11 017 878

Na základe uvedených údajov, po posúdení predložených podkladov, ich kontrole a overení, ako aj po posúdení dostupných údajov predložených poskytovateľom univerzálnej služby a informácií a poznatkov získaných v rámci svojej činnosti, úrad pristúpil podľa § 57 ods. 3 a ods. 4 zákona o poštových službách k určeniu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2018 v sume **11 017 878** eur a tieto zverejňuje v zmysle zákonných ustanovení vo Vestníku úradu.

V Žiline, dňa 26. novembra 2018

JUDr. Zuzana Isteníková, v. r.
riaditeľka odboru
regulácie poštových služieb